

## **ГНАТОВСЬКА АЛЬОНА ІЛЬДУСІВНА**

Чернівецький юридичний інститут  
Національного університету «Одеська юридична академія»,  
доцент кафедри конституційного, адміністративного і фінансового права,  
кандидат юридичних наук, доцент

### **АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

Реформа децентралізації є однією з найбільш обговорюваних реформ в Україні. Вона вже має свої вдалі та не дуже результати, має своїх прихильників та «хейтерів» та має безліч посібників, методичних рекомендацій по реалізації тощо. Проте, не дивлячись на це, в процесі реалізації норм Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» виникає ряд проблем, які необхідно вирішити.

По-перше, фінансова самостійність об'єднаних територіальних громад є основною умовою здійснення реформи децентралізації. Для цього має бути складений реальний бюджет, в якому видатки будуть відповідати доходам. Більше того, проект бюджету має бути чітким планом отримання та використання фінансових фондів коштів. Не допустимо, щоб в бюджеті була нереально завищена доходна частина, а відповідно і плани витрат одразу збільшуються. Потім, при реалізації бюджету, це дає можливість виконавцям витрачати місцеві гроші на те, що потрібно їм або політичній силі, яку вони підтримують. Для попередження таких ситуацій важливо перевіряти проект бюджету, а не просто голосувати. Якщо депутати, не можуть це зробити, то голова об'єднаної територіальної громади однозначно повинен. Кожен випадок завищення доходної частини має стати приводом до перевірки професійності працівників виконавчих органів та з'ясування можливих зумисних дій. Депутати, які не слідкують за реальністю бюджету, не здійснюють аналізу і контролю неминуче перетворяться на статистів при ухваленні розробленого службовцями ради бюджету та аутсайдерів політичного процесу в територіальній громаді. Звичайно, було б добре, якби депутати пропонували поруч із видатками ще й заходи по надходженню до бюджету. Але в сучасних умовах – це навряд чи можливо. Депутати працюють на громадських засадах, бувають в раді 1-2 рази на місяць, не мають поточної інформації про роботу комунальних установ, виконавчих органів. Для внесення пропозицій по бюджетним надходженням потрібна не лише відповідна освіта і досвід, а й спеціалізація, постійний аналіз і поточне спостереження.

По-друге, важливим документом впливу на діяльність об'єднаної територіальної громади є соціально-економічна програма розвитку регіону, яка є планом дій та проектом життя, розвитку та удосконалення, а бюджет лише кошторисом. в інтересах самих депутатів, щоб програма соціально-економічного розвитку була конкретною і детальною настільки, наскільки це можливо, щоб цей документ був реалісти-

чним, а заплановані заходи здійсненими. В програмі соціально-економічного розвитку не повинно бути програм, що не фінансуються або фінансування яких здійснюється за залишковим принципом.

По – третє, потрібно звернути увагу на людський ресурс, тому що саме громадяни є основними учасниками процесу децентралізації. Безпосередньо територіальна громада має розуміти зміст децентралізації, мають проводитись заходи по підвищенню правової освіти громади та роз'яснюватись права громади щодо суб'єктів яким вони дають право формувати та здійснювати місцеву політику. До цих суб'єктів належать: депутати, голови об'єднаних територіальних громад, старости, всі вони повинні усвідомлювати високий рівень своєї відповідальності перед громадою за якість повноважень, що вони реалізують. Посада і голови, і старости є виборною. Голова обирається усією об'єднаною територіальною громадою, а староста – жителями відповідного старостинського округу. Як голові, так і старості закон визначив чіткий перелік повноважень. Вони разом із наявними у кожного з них нормативно встановленими правами, утворюють їх правовий статус, що визначає напрями та зміст службових відносин голови об'єднаної територіальної громади і старости в системі місцевого самоврядування. Депутати можуть проявити себе в роботі постійних комісії рад. До їх повноважень належить контроль за виконанням рішень ради та її виконавчого комітету. Постійні комісії, які ефективно проводять роботу по контролю за виконанням рішень виконкому, займають важливе місце в місцевій владі. Депутати, працюючи в постійних комісіях, перетворюються на впливових осіб місцевого самоврядування, їх робота набуває ознак системності.

По – четверте, важливим суб'єктом забезпечення розвитку територіальної громади є виконавчі комітети рад, які є колегіальними, самостійними і незалежними органами, що наділені власними повноваженнями, рішення, якого є частиною місцевого законодавства. Фактично виконавчий комітет формується із службовців ради та керівників комунальних установ і підприємств і цей склад є повністю підконтрольним голові, робота такого виконкому є прогнозованою та зручною, але, безперечно, не демократичною. Тому, в інтересах територіальної громади є залучення до роботи виконкому, не лише муніципальних службовців, але і представників громадськості, які працюватимуть у виконавчому комітеті на громадських засадах і не будуть мати прямого відношення до виконання рішень виконкому.

Отже, реалізація реформи децентралізації позитивно впливає на місцеве самоврядування. При цьому варто акцентувати увагу на забезпечення фінансових засад діяльності, тобто правильне формування бюджету об'єднаної територіальної громади та його відповідність соціально-економічній програмі розвитку регіону забезпечить зростання економічних та соціальних показників і, звичайно, підвищить рівень життя громади. Багато уваги прикуто до суб'єктів, що очолюють об'єднану територіальну громаду, їх робота повинна здійснюватися

відповідно до принципів якості, вчасності, реальності та об'єктивності рішень, що приймаються.

**Ключові слова:** децентралізація, реформа, проблеми, бюджет, об'єднані територіальні громади.

**Ключевые слова:** децентрализация, реформа, проблемы, бюджет, объединенные территориальные общины.

**Key words:** decentralization, reform, problems, budget, united territorial communities.

## **КАПЛІЙ ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА**

Миколаївський інститут права

Національного університету Одеська юридична академія»,  
доцент кафедри загальнотеоретичної та цивілістичної юриспруденції,  
кандидат юридичних наук

### **СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ГРОМАД ЯК ТРЕТЬОГО СЕКТОРУ ТЕЛЕРАДІОМОВЛЕННЯ**

Започатковані процеси децентралізації та самоорганізація територіальних громад у нових умовах, виявили ще одну актуальну проблему – потребу в створенні окремого сектору телерадіомовлення – локальних інформаційних мультимедійних платформ на принципах суспільного мовлення.

Як зазначається в проєкті Концепції підтримки та розвитку регіональних засобів масової інформації розробленої 5 квітня 2019 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення, – мовлення громад повинно стати особливим сегментом телерадіомовлення, який функціонуватиме поряд з традиційними моделями як суспільного, так і комерційного телерадіомовлення.

Роль комунальних телерадіоорганізацій в житті громад важко переоцінити. Адже мовлення громад матиме соціальну мету, незалежність від політичних і економічних чинників, а також виконуватиме функції з оповіщення населення. Локальне телерадіомовлення громад окрім того має забезпечити громаду не лише місцевим, а й загальнонаціональним контентом, стати важливим інструментом розвитку громадянського суспільства [6].

Щодо виконання функцій інформування та оповіщення, то вони, на наш погляд, є головним і невід'ємним елементом всієї системи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Існуюча система оповіщення, з використанням проводового радіомовлення є практично зруйнованою. Слід зазначити, що 27 вересня 2017 року Постановою Кабінету Міністрів України було затверджено «Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту», яке покликано врегулювати це питання. Так п. 18